

Sygn. akt III AUa 371/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Krzysztof Szewczak (spr.)
Sędziowie:	sędzia Małgorzata Pasek sędzia Elżbieta Czaja

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 27 stycznia 2021 r. w L.

sprawy (...) S.A. w R.

z udziałem zainteresowanego S. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o podlegania ubezpieczeniom społecznym, składki na Fundusz Pracy i składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

na skutek apelacji (...) S.A. w R.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 18 grudnia 2019 r. sygn. akt VI U 1099/18

I. oddala apelację;

II. zasądza od (...) S.A. w R. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. kwotę 810 (osiemset dziesięć) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Małgorzata Pasek Krzysztof Szewczak Elżbieta Czaja

Sygn. akt III AUa 371/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 października 2018 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, że S. L. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach od 18 maja 2015 r. do 2 czerwca 2015 r., od 8 czerwca 2015 r. do 13 lipca 2015 r., od 27 lipca 2015 r. do 9 grudnia 2015 r., od 7 stycznia 2016 r. do 22 stycznia 2016 r., od 1 lutego 2016 r. do 24 lutego 2016 r., od 29 lutego 2016 r. do 14 kwietnia 2016 r., od 27 kwietnia 2016 r. do 23 maja 2016 r., od 30 maja 2016 r. do 23 czerwca 2016 r., od 1 lipca 2016 r. do 22 lipca 2016 r., od 29 lipca

2016 r. do 4 października 2016 r., od 7 października 2016 r. do 27 października 2016 r., od 7 listopada 2016 r. do 21 listopada 2016 r., od 1 grudnia 2016 r. do 21 grudnia 2016 r., od 23 stycznia 2017 r. do 2 lutego 2017 r., od 15 marca 2017 r. do 28 marca 2017 r., od 26 maja 2017 r. do 6 czerwca 2017 r., od 6 listopada 2017 r. do 23 listopada 2017 r., od 11 grudnia 2017 r. do 20 grudnia 2017 r., od 18 stycznia 2018 r. do 6 lutego 2018 r., od 13 lutego 2018 r. do 27 lutego 2018 r., od 1 marca 2018 r. do 5 kwietnia 2018 r. i od 9 kwietnia 2018 r. do 23 kwietnia 2018 r. jako osoba wykonująca pracę u płatnika składek (...) S.A. na podstawie umów o świadczenie usług do których należy stosować przepisy o zleceniu.

Decyzją z dnia 3 października 2018 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził dla płatnika składek (...) S.A. wysokości kwot należnych składek na Fundusz Pracy za okresy od czerwca 2015 r. do sierpnia 2016 r., od października 2016 r. do grudnia 2016 r. oraz za miesiące: marzec 2017 r., czerwiec 2017 r., listopad 2017 r., grudzień 2017 r., luty 2018 r. i kwiecień 2018 r.

Decyzją z dnia 3 października 2018 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził dla płatnika składek (...) S.A. wysokości kwot należnych składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od czerwca 2015 r. do grudnia 2016 r., oraz za miesiące: luty 2017 r., marzec 2017 r., czerwiec 2017 r., listopad 2017 r., grudzień 2017 r., luty 2018 r. i kwiecień 2018 r.

(...) Spółka Akcyjna w R. wniosła odwołania od powyższych decyzji zarzucając błędy w ustaleniach faktycznych polegające na przyjęciu, iż umowy o dzieło zawarte pomiędzy skarżącą a ubezpieczonym wypełniają znamiona umów o świadczenie usług, do których zastosowanie mają przepisy o zleceniu, podczas gdy z brzmienia i zakresu przedmiotowego tych umów oraz zebranego materiału dowodowego wynika, iż treść stosunku prawnego istniejącego pomiędzy stronami odpowiada wymogom stawianym umowom o dzieło. Wnioskodawca podnosił, że w efekcie organ rentowy naruszył przepisy prawa materialnego tj. art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej u.s.u.s.) w zw. z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit a) u.s.u.s., art. 104 ust. 1 pkt 1 lit. c) ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i rynku pracy, art. 10 i 29 ust. 1 ustawy z dnia 12 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i rynku pracy, art. 6 ust. 1 pkt 4 u.s.u.s. w zw. z art. 13 pkt 2 u.s.u.s i z art. 12 ust. 1 u.s.u.s., art. 734 § 1 k.c. w zw. z art. 750 k.c., 627 k.c., art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c. oraz przepisy postępowania tj. art. 7 k.p.a., art. 75 § 1 k.p.a. art. 77 § 1 k.p.a. oraz art. 80 k.p.a., art. 8 § 1 i 2 k.p.a., art. 9 k.p.a. oraz art. 11 k.p.a., art. 107 § 3 k.p.a., art. 76 § 1 k.p.a. i art. 86 k.p.a. w zw. z art. 77 § 1 k.p.a. i art. 80 k.p.a. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, że S. L. z tytułu realizacji umów o dzieło u płatnika składek spółki (...) S.A. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu rentowym i wypadkowemu w okresach wskazanych w decyzji.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie podnosząc, iż wskazane przez odwołującego się przepisy prawa nie zostały naruszone. Argumentował, iż wyniki postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego w celu ustalenia czy S. L. ma tytuł do ubezpieczeń społecznych wskazują, że zainteresowany w ramach spornych umów nie przyjmował do wykonania żadnego skonkretyzowanego dzieła, lecz zobowiązał się do wykonywania w określonym czasie powtarzalnych czynności polegających na transporcie radiostacji. Umowa łącząca strony nie może więc być uznana za umowę o dzieło tj. o pewien określony rezultat pracy i umiejętności ludzkich.

Wyrokiem z dnia 18 grudnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Radomiu oddalił odwołania (...) Spółki Akcyjnej w R. oraz zasądził od (...) Spółki Akcyjnej w R. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. kwotę 1080 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących podstawach faktycznych i prawnych.

Sąd Okręgowy ustalił, że płatnik składek (...) S.A. w R. prowadzi działalność gospodarczą w postaci sprzedaży hurtowej niewyspecjalizowanej, zbierania odpadów innych niż niebezpieczne, demontażu wyrobów zużytych, odzysku surowców i materiałów segregowanych, sprzedaży hurtowej i detalicznej pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli, sprzedaży detalicznej części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli, sprzedaży hurtowej sprzętu elektronicznego i telekomunikacyjnego oraz części do niego, sprzedaży

hurtowej odpadów i złomu, sprzedaży detalicznej prowadzonej przez domy sprzedaży wysyłkowej lub internet oraz produkcji metali szlachetnych. Przedmiotem działalności spółki jest przede wszystkim przetwarzanie sprzętu wojskowego i telekomunikacyjnego oraz odzyskiwanie i sprzedaż metali szlachetnych. Prezesem zarządu spółki jest M. W.. Spółka zatrudnia około 100 pracowników na podstawie umów o pracę, kilka na podstawie umów zlecenia, a także wielu podwykonawców.

Płatnik składek (...) S.A. w R. zawarł z S. L. umowy zatytułowane „umowy o dzieło” realizowane w okresach: od 18 maja 2015 r. do 2 czerwca 2015 r. (umowa nr (...) zawarta w dniu 18 maja 2015 r.), od 8 czerwca 2015 r. do 13 lipca 2015 r. (umowa nr (...) z dnia 8 czerwca 2015 r.), od 27 lipca 2015 r. do 31 sierpnia 2015 r. (umowa nr (...) z dnia 27 lipca 2015 r.), od 1 września 2015 r. do 21 września 2015 r. (umowa nr (...) z dnia 1 września 2015 r.), od 22 września 2015 r. do 15 października 2015 r. (umowa nr (...) z dnia 22 września 2015 r.), od 16 października 2015 r. do 19 listopada 2015 r. (umowa nr (...) z dnia 16 października 2015 r.), od 20 listopada 2015 r. do 9 grudnia 2015 r. (umowa nr (...) z dnia 20 listopada 2015 r.), od 7 stycznia 2016 r. do 22 stycznia 2016 r. (umowa nr (...) z dnia 7 stycznia 2016 r.), od 1 lutego 2016 r. do 24 lutego 2016 r. (umowa nr (...) z dnia 1 lutego 2016 r.), od 29 lutego 2016 r. do 15 marca 2016 r. (umowa nr (...) z dnia 29 lutego 2016 r.), od 16 marca 2016 r. do 14 kwietnia 2016 r. (umowa nr (...) z dnia 16 marca 2016 r.), od 27 kwietnia 2016 r. do 23 maja 2016 r. (umowa nr (...) z dnia 27 kwietnia 2016 r.), od 30 maja 2016 r. do 23 czerwca 2016 r. (umowa nr (...) z dnia 30 maja 2016 r.), od 01 lipca 2016 roku do 22 lipca 2016 roku (umowa nr 1/07/2016 z dnia 1 lipca 2016 r.), od 29 lipca 2016 r. do 31 sierpnia 2016 r. (umowa nr (...) z dnia 29 lipca 2016 r.), od 1 września 2016 r. do 15 września 2016 r. (umowa nr (...) z dnia 1 września 2016 r.), od 16 września 2016 r. do 4 października 2016 r. (umowa nr (...) z dnia 16 września 2016 r.), od 7 października 2016 r. do 27 października 2016 r. (umowa nr (...) z dnia 7 października 2016 r.), od 7 listopada 2016 r. do 21 listopada 2016 r. (umowa nr (...) z dnia 07 listopada 2016 r.), od 1 grudnia 2016 r. do 12 grudnia 2016 r. (umowa nr (...) z dnia 1 grudnia 2016 r.), od 13 grudnia 2016 r. do 21 grudnia 2016 r. (umowa nr (...) z dnia 13 grudnia 2016 r.), od 23 stycznia 2017 r. do 2 lutego 2017 r. (umowa nr (...) z dnia 23 stycznia 2017 r.), od 15 marca 2017 r. do 28 marca 2017 r. (umowa nr (...) z dnia 15 marca 2017 r.), od 26 maja 2017 r. do 06 czerwca 2017 r. (umowa nr (...) z dnia 26 maja 2017 r.), od 6 listopada 2017 r. do 23 listopada 2017 r. (umowa nr (...) z dnia 6 listopada 2017 r.), od 11 grudnia 2017 r. do 20 grudnia 2017 r. (umowa nr (...) z dnia 11 grudnia 2017 r.), od 18 stycznia 2018 r. do 6 lutego 2018 r. (umowa nr (...) z dnia 18 stycznia 2018 r.), od 13 lutego 2018 r. do 27 lutego 2018 r. (umowa nr (...) z dnia 13 lutego 2018 r.), od 1 marca 2018 r. do 5 kwietnia 2018 r. (umowa nr (...) z dnia 1 marca 2018 r.) i od 9 kwietnia 2018 r. do 23 kwietnia 2018 r. (umowa nr (...) z dnia 9 kwietnia 2018 r.).

Sąd I instancji ustalił, że w związku z zawarciem powyższych umów nazwanych umowami o dzieło zainteresowany podejmuje się transportu radiostacji. Dokumentami rozszerzającymi opis tych umów były specyfikacje dostaw. Zgodnie z treścią protokołu odbioru dzieła i wydaniem z magazynu, załączonymi do kolejnych umów, zainteresowany zajmował się rozbieraniem bloków telekomunikacyjnych firm (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) i odzyskiwaniem metali szlachetnych oraz stali i aluminium. S. L. przeszkolił wspólnik firmy i członek zarządu, pokazał mu w jaki sposób ma rozbierać elementy. Miejszem wykonywania umów było miejsce zamieszkania zainteresowanego O., ul. (...), oddalone od siedziby firmy o około 200 km. Zainteresowany swoją pracę wykonywał w pokoju zagospodarowanym na pomieszczenie gospodarcze. Towar był mu dostarczany na paletach albo w koszu palet i odbierany następnie od niego samochodem ciężarowym przez zewnętrzną firmę. Stan materiałów, zgodność ilości towaru i efekt wykonania pracy sprawdzał M. M..

Sąd Okręgowy podniósł, że S. L. sam wykonywał narzędzia, nakładki do rozkręcenia dostarczanego materiału, wymyślał sposób w jaki będzie mu to łatwiej zrobić. Używał kombinerek, przecinaków, obcinaczek do kabli. Po rozkręceniu wszystkiego, sortował materiał do skrzynek. Z radiostacji wykręcał malutkie igielki i sortował w zależności czy na igielkach naniesione było złoto, mosiądz, aluminium czy miedź. Z komputerów demontował płytki — obwody, zdejmował tranzystorki, kondensatory i pakował do osobnych pojemników. Jego zadaniem było uzyskanie gołej stali. Z podzespołów do telefonii komórkowej odzyskiwał mosiądz, miedź, aluminium, stal. Postępował tak z każdą dostarczoną częścią materiału. Jego praca różniła się jedynie rodzajem metody rozbierania materiału. W telefonii cywilnej zainteresowany większość prac wykonywał przecinakami i młotkiem, odkuwał śruby, żeby wyjąć ze środka elementy, które zostały zdefiniowane do odzyskania. W radiostacji wojskowej używał wkrętarek, poprzerabianych

śrubokrętów lub innych specyficznych końcówek. Materiały otrzymywał stale, zdarzały się jednak przerwy w dostawach, trwające około 4-5 miesięcy. Wynagrodzenie za wykonanie umów o dzieło określono kwotowo i było ono wynikiem pomnożenia ilości bloków do przetworzenia przez stawkę za jeden blok danego rodzaju. Stawka ta była ustalana przez prezesa spółki T. S.. Do zakresu obowiązków zainteresowanego należał także załadunek i wyładunek towaru. Wraz z otrzymaniem nowego towaru, S. L. otrzymywał w pudełku na wzór odpowiednie elementy, które miał odzyskać. Rozkręceniem elementów na wzór zajmował się M. M., który sprawdzał towar po jego zwrocie przez zainteresowanego, kontrolując jego wagę i posegregowanie. W razie wad towaru S. L. musiałby dokonać poprawy, a wysłanie towaru odbyłoby się na jego koszt.

Płatnik składek nie zgłosił zainteresowanego do ubezpieczeń emerytalnego, rentowego, wypadkowego i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu zawartych umów cywilnoprawnych oraz nie zadeklarował składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. S. L. we wskazanych okresach nie posiadał innych tytułów do ubezpieczeń społecznych w ZUS, był ubezpieczony w KRUS jako domownik.

Stan faktyczny sprawy Sąd Okręgowy ustalił na podstawie zeznań zainteresowanego S. L. i prezesa zarządu spółki M. W., świadków M. M. i M. K. oraz dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych i aktach sprawy tj. dokumentów z kontroli przeprowadzonej przez organ rentowy, umów wraz z protokołami odbioru i wydaniem z magazynu. Przeprowadzone dowody jako niesporne co do swej formy i prawdziwości Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne. Spór dotyczył interpretacji charakteru prawnego umów łączących strony.

Powołując się na treść art. 627 k.c. oraz 734 § 1 k.c. i art. 750 k.c. Sąd Okręgowy wskazał, że przedmiotem umowy o dzieło jest zobowiązanie do wykonania określonego dzieła, które może mieć charakter materialny jak i niematerialny zaś umowa o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, jest umową starannego działania. Umowa o dzieło jest umową rezultatu więc niezbędne jest, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. W przypadku umowy zlecenia spełnieniem świadczenia jest samo działanie w kierunku osiągnięcia danego rezultatu. Ryzyko jego nieosiągnięcia obciąża przyjmującego zamówienie.

Sąd Okręgowy uznał, że umowy łączące płatnika składek z zainteresowanym nie mają istotnych elementów cechujących umowę o dzieło, są to typowe umowy o świadczenie usług. Zgodnie z zawartymi umowami, zainteresowany S. L. zobowiązał się do transportu radiostacji. Dopiero z protokołu odbioru dzieła i wydania z magazynu załączonymi do kolejnych umów wynika, że zainteresowany zajmował się rozbieraniem bloków telekomunikacyjnych i odzyskiwaniem metali szlachetnych oraz stali i aluminium. Jego praca różniła się jedynie rodzajem metody rozbierania materiału. Sąd Okręgowy stwierdził, że przyjmując, że w ramach zawartej umowy zamawiający wyłącznie udostępniał wykonawcy materiał do rozebrania wraz z dostarczonymi w pudełku na wzór odpowiednimi elementami, które miał odzyskać, treścią umowy nie był konkretny wynik, lecz wykonanie powtarzalnych czynności w pewnym przedziale czasowym. W ocenie Sądu działania zainteresowanego sprowadzały się do cyklicznego wykonywania usług, były to bowiem zwykle, powtarzalne czynności, nie noszące indywidualnych cech i nie uzależnione od indywidualnych cech wykonawcy.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy uznał, że zainteresowany jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy o świadczenie usług zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 12, 13 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji. W konsekwencji na podstawie art. 9 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2020 r. poz. 7 tekst jedn.), Sąd I instancji za prawidłową uznał również zaskarżoną decyzję organu rentowego stwierdzającą, że wnioskodawca jako płatnik składek, zobowiązany jest do opłacania składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na podstawie art. 104 ust. 1 pkt 1 lit. c), art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 poz. 1482 t.j.), decyzję stwierdzającą, że płatnik (...) S.A. z siedzibą w R. zobowiązany jest do opłacania składek na Fundusz Pracy w okresach i kwotach wskazanych w tej decyzji.

Z tych względów Sąd I instancji oddalił odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekając o kosztach na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 3 i § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. , poz.265 tekst jedn.).

Apelację od powyższego wyroku złożył wnioskodawca zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając:

1) błąd w ustaleniach faktycznych przez pominięcie w poczynionych ustaleniach, że S. L. na krótko przed zawarciem spornych umów o dzieło miał zarejestrowaną działalność gospodarczą, w ramach której współpracował z poprzednikiem prawnym odwołującego się, to jest ze spółką (...) Sp. z o.o.;

2) art. 6 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (oznaczana dalej skrótem u.s.u.s.) przez jego niezastosowanie, wyrażające się w nierozpoznanie przez Sąd I instancji rzeczywistego tytułu ubezpieczenia społecznego zainteresowanego, to jest prowadzonej przez niego działalności gospodarczej w rozumieniu art. 2 obowiązującej wówczas ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, co w konsekwencji skutkowało przypisaniem istnienia tytułu ubezpieczenia społecznego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 u.s.u.s., to jest wykonywania pracy na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, a to z kolei zrodziło przypisanie obowiązku zapłaty składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Skarżący wniósł o dopuszczenie dowodu z załączonych do niniejszej apelacji dokumentów w postaci: wydruku informacji o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej dotyczącego S. L., oraz rachunków wystawianych przez Pana L. jako przedsiębiorcę na wynagrodzenie za te same i w taki sam sposób realizowane na rzecz odwołującego się usługi, dowodzące faktu prowadzenia działalności gospodarczej przez zainteresowanego w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i kontynuowania tej działalności w spornym okresie nawet mimo jej formalnego wykreślenia z ewidencji.

Wskazując na powyższe apelant wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzających go decyzji przez stwierdzenie, że S. L. nie podlega ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnemu jako zleceniobiorca z tytułu zatrudnienia w (...) S.A., jak również, że od otrzymanego przez niego wynagrodzenia (...) S.A. nie była zobowiązana do odprowadzenia składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Skarżący domagał się również zasądzenia od organu rentowego na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania w obydwu instancjach.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że S. L. miał zorganizowany w domu warsztat, w którym wykonywał usługi na rzecz poprzednika prawnego odwołującego się, t.j. (...) Sp. z o.o. , która przekształciła się w spółkę akcyjną. Zainteresowany dysponował także przygotowanymi przez siebie narzędziami, które umożliwiały mu należyte i szybkie robienie na elementy przekazywanych urządzeń elektronicznych. Jeszcze kilka miesięcy wcześniej te same usługi i w dokładnie taki sam sposób, realizował w ramach prowadzonej i zarejestrowanej działalności gospodarczej, wystawiając poprzednikowi prawnemu odwołującej się spółki rachunki. Pomiędzy współpracą odwołującej się spółki (i jej poprzedniczki prawnej) i zainteresowanego w tym czasie, a współpracą w okresie spornym, nie istniała żadna różnica. Brak legitymowania się w tym okresie przez zainteresowanego zarejestrowaną działalnością gospodarczą nie świadczy o braku prowadzenia jej w sposób zorganizowany lecz wynika z faktu zgłoszenia się przez S. L. do ubezpieczenia w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego jako domownik rolnika. Aktywność zainteresowanego należy uznać za wykonywanie działalności gospodarczej w sposób ciągły co powoduje nieprawidłowość kwalifikacji tytułu ubezpieczenia, dokonanej w zaskarżonych decyzjach.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wnosił o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym. Wskazał, że ustalony przez Sąd I instancji stan faktyczny oraz dokonana przez Sąd merytoryczna ocena materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, jest zgodna z art. 233 k.p.c. Sąd Okręgowy wszechstronnie i skrupulatnie przeprowadził postępowanie dowodowe oraz wywiódł z niego właściwe wnioski, wydając w konsekwencji prawidłowy wyrok. Organ rentowy podniósł, że wykonywane przez zainteresowanego umowy były umowami starannego działania, które miały charakter umowy o świadczenie usług. Zainteresowany

otrzymywał wynagrodzenie za wykonywanie tych czynności, a nie za osiągnięcie indywidualnie oznaczonego rezultatu. Gdyby były to umowy o dzieło, konieczne stałoby się określenie dokładnej ilości oraz jakości jakiej miałyby odpowiadać zamówienie, aby możliwy stał się odbiór dzieła. W takiej zaś konfiguracji, czyli zawarcia umów, w których określono jedynie czynności, jakie mają zostać wykonane, potwierdzenie znajduje konkluzja, że wszystkie umowy były umowami o wykonanie usług. Przedmiotem rozpoznania przez Sąd I instancji nie były odwołania od decyzji dotyczącej prowadzenia działalności gospodarczej przez zainteresowanego. Okoliczność prowadzenia takiej działalności, nie była ponadto podnoszona przez profesjonalnego pełnomocnika wnioskodawcy w toku postępowania. Działalność gospodarcza została ponadto wyrejestrowana przez zainteresowanego od 1 czerwca 2012 r.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona i z tego powodu podlega oddaleniu.

Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba powtarzania ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie niniejszej (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2004 r., IV CK 227/03, LEX nr 585855; z dnia 20 maja 2004 r., II CK 353/03, LEX nr 585756; z dnia 17 lipca 2009 r., IV CSK 110/09, LEX nr 518138; z dnia 27 kwietnia 2010 r., II PK 312/09, LEX nr 602700).

Apelant zarzucił Sądowi I instancji błąd w ustaleniach faktycznych przez pominięcie, że S. L. na krótko przed zawarciem spornych umów o dzieło miał zarejestrowaną działalność gospodarczą, w ramach której współpracował z poprzednikiem prawnym odwołującego się, to jest ze spółką (...) Sp. z o.o. W konsekwencji, zdaniem skarżącego, Sąd Okręgowy naruszył art. 6 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, nie rozpoznając rzeczywistego tytułu ubezpieczenia społecznego zainteresowanego tj. prowadzenia przez niego działalności gospodarczej w rozumieniu art. 2 obowiązującej wówczas ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Odnosząc się bezpośrednio do zarzutu apelacji należy uznać go za bezzasadny.

Przedmiotem rozpoznania przez Sąd I instancji były odwołania od wydanych w dniu 3 października 2018 r. trzech decyzji organu rentowego w przedmiocie: ustalenia podlegania przez S. L. jako osoby wykonującej pracę na podstawie umów o świadczenie usług do których należy stosować przepisy o zleceniu, stwierdzenia dla płatnika składek (...) S.A kwot należnych składek na Fundusz Pracy oraz składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Organ rentowy nie wydawał decyzji odnośnie podlegania przez zainteresowanego ubezpieczeniom społecznym w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej w okresie od maja 2015 r. Okoliczność prowadzenia takiej działalności, nie była ponadto podnoszona przez profesjonalnego pełnomocnika wnioskodawcy w toku postępowania przed Sądem Okręgowym.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych treść zaskarżonej decyzji wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Należy mieć przy tym na uwadze, że przedmiotem postępowania sądowego w takich sprawach jest ocena zgodności z prawem - w aspekcie formalnym i materialnym - decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Postępowanie to jest więc postępowaniem kontrolnym. Badanie legalności decyzji organu rentowego i orzekanie o niej przez sąd jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydania tej decyzji. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 1 lipca 2020 r., III AUa 681/19, LEX nr 3042961; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 17 czerwca 2020 r., III AUa 1616/19, LEX nr 3052696; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 lutego 2020 r., III AUa 1026/19, LEX nr 2956498).

Należy zauważyć, że z dołączonego do apelacji wydruku (...) oraz kopii faktur wynika, że zainteresowany prowadził działalność gospodarczą w okresie od 1 lipca 2008 r. do 31 maja 2012 r. Działalność ta została wykreślona z rejestru

od dnia 1 czerwca 2012 r. Jednocześnie umowy, które były podstawą objęcia zainteresowanego ubezpieczeniami społecznymi na mocy zaskarżonej decyzji nr (...) dotyczyły okresu od dnia 18 maja 2015 r. do 23 kwietnia 2018 r. Ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej przez zainteresowanego nie było przedmiotem zaskarżonych decyzji. W okresie wskazanym w decyzjach z dnia 3 października 2018 r. zainteresowany podlegał ubezpieczeniu rolniczemu jako domownik rolnika. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy nie mógł więc prowadzić ustaleń w kierunku podlegania przez S. L. ubezpieczeniom z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Działalność gospodarcza prowadzona przez zainteresowanego została wykreślona z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej niespełna trzy lata przed okresem objętym zaskarżonymi decyzjami.

Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok SN z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00 LEX nr 56906). W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy należycie wyjaśnił sprawę, a przeprowadzona ocena dowodów jest prawidłowa i odpowiada powyższym kryteriom.

Analiza motywów zaskarżonego wyroku nie potwierdza zarzutu naruszenia art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji prawidłowo zakwalifikował umowy zawarte między wnioskodawcą a zainteresowanym S. L. jako umowy zlecenia. W niniejszej sprawie skarżący i zainteresowany zawarli szereg umów, nazwanych umowami o dzieło. Ustalone w zaskarżonych decyzjach okresy zawarcia umów oraz wysokość należnych składek z tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym nie była sporna między stronami. Skarżący kwestionował jedynie przyjętą przez organ rentowy interpretację charakteru prawnego zawartych umów wywodząc, że były to umowy o dzieło, a nie umowy o świadczenie usług.

Przedmiotem wykonywanych umów był transport radiostacji. Z protokołów odbioru wydania z magazynu, które były załączane do każdej umowy wynika, że wykonując umowę S. L. zajmował się rozbieraniem bloków telekomunikacyjnych i odzyskiwaniem metali szlachetnych oraz stali i aluminium. Umowy były zawierane na okresy od 14 do 30 dni, a wykonywane przez zainteresowanego czynności w rzeczywistości sprowadzały się do wykonywania usług.

Zauważyć należy, że przedmiotem umowy o dzieło jest doprowadzenie do weryfikowalnego i jednorazowego rezultatu, zdefiniowanego przez zamawiającego w momencie zawierania umowy. Dzieło jest wytworem, który w momencie zawierania umowy nie istnieje, jednak jest w niej z góry przewidziany i określony w sposób wskazujący na jego indywidualne cechy. Zasadnie stwierdził Sąd I instancji, że czynności wykonywane przez zainteresowanego w ramach zawartych umów sprowadzały się do cyklicznego wykonywania usług, były to bowiem zwykle, powtarzalne czynności, nie noszące indywidualnych cech i nie uzależnione od indywidualnych cech wykonawcy. W ramach zawartej umowy zamawiający wyłącznie udostępniał wykonawcy materiał do rozebrania wraz z dostarczonymi w pudełku odpowiednimi elementami na wzór, które S. L. miał odzyskać. Ubezpieczony zajmował się rozbieraniem bloków telekomunikacyjnych i odzyskiwaniem metali szlachetnych oraz stali i aluminium. Wykręcał z radiostacji malutkie igielki i sortował w zależności od naniesionych na igielkach metali, demontował części z komputerów i pakował je do osobnych pojemników, z podzespołów do telefonii komórkowej odzyskiwał mosiądz, miedź, aluminium, stal. Jego praca różniła się jedynie rodzajem metody rozbierania materiału. Wykonaniem umowy nie był konkretny wynik, lecz wykonanie w pewnym przedziale czasowym powtarzalnych, rutynowych czynności.

W doktrynie i orzecznictwie wyrażany jest pogląd, że nie można uznać za dzieło czegoś, co nie odróżnia się w żaden sposób od innych występujących na rynku rezultatów pracy – materialnych bądź niematerialnych, gdyż wówczas

zatraciłby się indywidualny charakter dzieła. Sąd Najwyższy wypowiadając się w tej kwestii wskazywał, że dzieło musi posiadać charakterystyczne wynikające z umowy cechy, umożliwiające zbadanie, czy zostało wykonane prawidłowo i zgodnie z indywidualnymi wymaganiami bądź upodobaniami zamawiającego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2017 r., II UK 747/15, Lex 2271457, z dnia 18 kwietnia 2012 r., II UK 187/11, Lex Nr 1169838, z dnia 10 maja 2016 r. II UK 217/15, Legalis Nr 1472900, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2014 r. I UZP 1/14, Lex Nr 1496335, wyroki Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 31 lipca 2013 r. III AUa 120/13 i Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 25 października 2013 r., sygn. III AUa 770/13, z dnia 26 stycznia 2006 r. III AUa 1700/05).

Skarżący podnosił w apelacji, że wolą stron zawieranych umów było wykonanie i odbiór dzieła. Art. 353¹ k.c. stanowi, że strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Zauważyć należy, że dla oceny czy strony zawarły określoną umowę badaniu podlega nie tylko ich wola, ale również cechy konkretnej umowy. Decydujące znaczenie mają cechy zawartej umowy, a nie jej nazwa. Wola stron realizuje się przede wszystkim w faktycznych elementach umowy, w treści zobowiązania stron, a nie w nazwie umowy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 22 października 2014 r., III AUa 650/14, LEX nr 1540911). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 października 2010 r., w sprawie IV CSK 149/10, zasada swobody umów, o jakiej traktuje art. 353¹ k.c., nie oznacza nieograniczonej dowolności w kształtowaniu stosunku prawnego. Nakazuje dochowanie zgodności treści i celu z jego naturą, ustawą i zasadami współżycia społecznego. W wyroku z dnia 21 grudnia 2010 r., sygn. III CSK 47/10 Sąd Najwyższy wypowiedział się, że w rozumieniu art. 65 § 2 k.c. cel umowy jest wyznaczany przez funkcję, jaką strony wyznaczają danej czynności w ramach łączących je stosunków prawnych. Jest to cel zindywidualizowany, dotyczący konkretnej umowy i znany obu stronom. Wpływa on na kształt praw i obowiązków pośrednio, jako jeden z czynników, które powinny być brane pod uwagę przy dokonywaniu wykładni. Cel nie musi być wyartykułowany w treści umowy, a może być ustalany na podstawie okoliczności towarzyszących dokonaniu czynności prawnej. Cel umowy można określić jako intencję stron, co do osiągnięcia pewnego stanu rzeczy.

W niniejszej sprawie wolą stron umowy było świadczenie usług, a nie wykonanie dzieła, gdyż to nie wynik, lecz określone działania były istotne dla realizacji umowy. Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił, że okoliczności sprawy i cel umów zawieranych przez skarżącego z zainteresowanym wskazywały, że zawarte umowy noszą cechy umów o świadczenie usług, do których odpowiednio stosuje się przepisy o zleceniu. Wynika to z charakteru czynności i sposobu ich wykonywania przez zainteresowanego na rzecz wnioskodawcy. Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że rozbieranie na części bloków telekomunikacyjnych i odzyskiwanie metali szlachetnych, stali i aluminium, nie mogą być uznane za rezultat, o którym mowa w art. 627 k.c.

W świetle powyższych rozważań podzielić należy stanowisko Sądu Okręgowego, że przedmiotowe umowy zawarte między wnioskodawcą i zainteresowanym były umowami o świadczenie usług. Zainteresowany podlega więc w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji obowiązkowym ubezpieczeniu społecznym z mocy art. 6 ust. 1 pkt. 4, art. 12 ust. 1 i 13 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2017 r., poz. 1778 ze zm.). W konsekwencji prawidłowe są również decyzje stwierdzające wysokość kwot składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz składek na Fundusz Pracy należnych od płatnika (...) S.A w R.. Zaskarżony wyrok odpowiada prawu, a apelacja wnioskodawcy jako całkowicie bezzasadna podlegała oddaleniu.

Mając na względzie powyższe rozważania Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w pkt I sentencji. Orzeczenie o kosztach uzasadnia art. 98 § 1, § 3 i § 4 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 9 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).